

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om statens konsolideringsgarantier

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om statens konsolideringsgarantier. Avsikten med lagen är att trygga verksamhetsbetingelserna för skuldsatta små och medelstora företag genom konsolidering av krediter som depositionsbanker beviljat företag och genom beviljande av partiell statsgaranti för krediterna. Ett syfte med lagen är samtidigt att förbättra depositionsbankernas soliditet genom förstärkande av deras balans.

En förutsättning för att garanti skall kunna ges är att företaget i fråga är livsdugligt och att depositionsbanken förbinder sig att konsolidera de krediter som är föremål för garantin i deras helhet för minst fem år samt sänka krediträntorna för konsolideringstiden. På en

kredit som blir föremål för konsolidering skall depositionsbanken inte alls kunna kräva avkortningar under konsolideringstiden. Efter konsolideringstiden skall de ursprungliga kreditvillkoren tillämpas på krediten. Garantierna ges av Statsgaranticentralen.

Konsolideringskrediter skall samtidigt kunna vara i kraft till ett belopp av högst 3 500 milj. mk. Beloppet av de krediter som kan omfattas av konsolideringen är då ca 7 000 milj. mk.

Lagen avses träda i kraft så snabbt som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Det föreslås att lagen skall tillämpas på statsgarantier som beviljas 1993 och 1994.

ALLMÅN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Handels- och industriministeriet, Kera Ab och Statsgaranticentralen, nedan garanticentralen, förfogar redan nu över en mängd åtgärder med vilka man försöker underlätta små och medelstora företags, nedan sm-företag, finansiella ställning. För lösande av företagets likviditetsproblem till följd av de rådande konjunkturerna finns bl.a. Kera Ab:s konjunkturlån, garanticentralens konjunkturgarantier samt handels- och industriministeriets ränteunderstöd för sm-företag.

De åtgärdsalternativ som nu utnyttjas är fortfarande viktiga för sm-företagsverksamheten. På grund av det exceptionellt svåra läget i fråga om ekonomin och sysselsättningen är det motiverat att effektivisera de nuvarande åtgär-

derna samt att ta i bruk nya åtgärder för underlättande av sm-företagens finansiella ställning.

I Finland finns ett betydande antal små och medelstora företag i vilka resultatet av verksamheten är tämligen gott, men som på grund av tillväxtförväntningarna under 1980-talet investerade kraftigt och skuldsatte sig. De stora finansieringskostnaderna gör att företagets resultat uppvisar förlust och när situationen har fortgått tillräckligt länge är konkurs företaget enda alternativ. I ekonomiska svårigheter befinner sig också företag vilkas omsättning har minskat betydligt till följd av konjunkturläget och i vilka resultatet av verksamheten trots gott försäljningsbidrag har försämrats alltför mycket som en följd av att anpassningen i fråga om de fasta kostnaderna har varit alltför långsam.

Det skuldsaneringsförfarande som nämns i lagen om företag sanering (47/93) som nyligen trätt i kraft beräknas i praktiken rätt sällan bli aktuellt för sm-företag. Ett företags verksamhetsbetingelser bibehålls dock bättre genom en tillräckligt tidig och snabb konsolidering av det främmande kapitalet.

Med anledning av vad som anförts ovan föreslås i denna proposition en konsolidering av sm-företagens krediter på så sätt, att de krediter som upptagits av ett företag som omfattas av konsolideringsarrangemanget konsolideras för fem år och att krediterna inte alls avkortas under denna tid. Som garanti för en viss andel av de konsoliderade krediterna kan beviljas statens proprieborgen (konsolideringsgaranti), under förutsättning att den bank som beviljat krediten är redo att konsolidera avkortningarna på krediten för nämnda tid och avtala om att krediträntorna sänks under konsolideringstiden. Efter konsolideringstiden omvandlas den konsoliderade krediten till en kredit med normala villkor för företaget. För konsoliderade krediter skall det också vara möjligt för handels- och industriministeriets företagstjänst att bevilja ränteunderstöd för sm-företag.

Då beslut om konsolidering fattas skall uppmärksamhet fästas vid att företagets orderstock vilar på en sund bas och att företagets lönsamhet, mätt med driftsbidraget, är tillräcklig för att företaget under konsolideringstiden skall kunna sköta återstående årliga räntor samt avkortningar på andra eventuella krediter och att säkerheterna för krediten kan utnyttjas i ansvarsförhållandet mellan banken och staten.

2. Propositionens verkningar

2.1. Ekonomiska verkningar

Med åtgärderna enligt konsolideringssystemet fördelas företagets finansiella risk mellan garanticentralen, banken och företagaren. Genom arrangemanget minskar samtidigt bankernas oregrerade krediter för sådana krediter där betalningsskyldigheterna har försummats samt bankstödet, eftersom statens proprieborgen för en del av ett konsoliderat lån vore en riskfri fordran för banken. Avsikten med konsolideringsarrangemanget är att med hjälp av statsgaranti förbättra såväl sm-företagens ställning som bankernas balans.

Garantifullmaktens maximibelopp föreslås bli 3 500 milj. mk. Då skulle beloppet av de krediter som omfattas av konsolideringsarrangemanget kunna uppgå till ca 7 000 milj. mk. Vid uppskattningen av kreditbeloppet har en av beräkningsgrunderna varit det totala beloppet av sm-industriföretagens oregrerade bankkrediter. Det är svårt att på förhand uppskatta beloppet av de garantiförluster som kommer att föränledas av garantierna, eftersom det i stor utsträckning beror på hur pass realistiska bankernas och garanticentralens bedömningar av företagen är. En del av statsgarantierna kommer dock att realiseras. För närvarande är ersättningsprocenttalet beträffande de industrigarantier som garanticentralen ger ca 13 %. Ifall ersättningsprocentsatsen beträffande konsolideringsgarantierna blir 20 och hela garantifullmakten används, innebär detta att under de följande 5 eller 6 åren ersättningar på sammanlagt ca 700 milj. mk kommer att utbetalas av statens medel. Statens utgifter minskar å ena sidan p.g.a. att bankstödet minskar i och med att bankernas kreditförluster blir mindre samt å andra sidan p.g.a. att arbetslöshetsersättningarna minskar, ifall man med arrangemanget kan få ned antalet företagskonkurser. Till dessa delar är det emellertid omöjligt att presentera några siffror. Ifall hela garantifullmakten skulle vara i användning, uppskattas konsolideringsgarantierna ge garanticentralen garantiavgiftsinkomster om ca 26 milj. mk per år. Garantavgiftsinkomsterna beräknas täcka de administrativa utgifter, som konsolideringsarrangemanget medför för garanticentralen, och en del av de ersättningar som skall betalas.

2.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

De föreslagna nya konsolideringsgarantierna skulle ges av Statsgaranticentralen. Ifall den sammanlagda kreditstock som omfattas av konsolideringssystemet vore 7 000 milj. mk, skulle detta innebära att garanticentralen blir tvungen att behandla uppskattningsvis 3 000—4 000 garantiansökningar. Garanticentralen skulle då uppskattningsvis meddela sammanlagt 1 500—2 500 garantibeslut.

För att sm-företagen skall kunna bibehålla sina verksamhetsbetingelser måste garanti- och konsolideringsbesluten fattas så snabbt som

möjligt. Det är viktigt att säkerställa att statsgarantibeslutet ges inom rimlig tid efter det att ansökan lämnats in. Att garanticentralen arbetar effektivt är en ovillkorlig förutsättning för att systemet skall fungera. Av dessa orsaker är det nödvändigt att garanticentralen har tillräckligt med anställda för varje skede av behandlingen av garantiansökningarna. Enligt förslaget skall sådana statsgarantier som avses i lagen ges 1993 och 1994. Arrangemanget beräknas förutsätta att sammanlagt ca 15 nya personer anställs vid garanticentralen för viss tid.

3. Beredningen av proposition

I regeringens proposition till riksdagen om en andra tilläggsbudget för 1993 har regeringen meddelat att den främjar åtgärder som syftar till att utveckla sm-industrin och i anslutning därtill lovat att till riksdagen avlåta en proposition med förslag till lag om konsolidering av krediter som bankerna beviljat företag. Förslaget baserar sig på regeringens meddelande och de förslag som den arbetsgrupp som handels- och industriministeriet tillsatt den 25 januari 1993 med uppgift att utreda frågan om ett underlättande av små och medelstora företags finansiella ställning lagt fram i sin promemoria, daterad den 15 februari. Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid handels- och industriministeriet och i samarbete med garanticentralen.

Representanter för bl.a. Andelsbankernas Centralbank, Kansallis-Osakepankki, Föreningsbanken i Finland, SB-service Ab, Postbanken, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, Centralförbundet för hantverk och småindustri samt Företagarnas Centralförbund i Finland har hörts i fråga om propositionen. Dessa ansåg allmänt att propositionen var synnerligen viktig och brådskande. Deras anmärkningar har i mån av möjlighet beaktats i propositionen.

4. Samband med andra propositioner

Riksdagen behandlar som bäst en regeringsproposition med förslag till lagstiftning om kreditinstitut och finansiella institut och

deras verksamhet (RP 295/1992 rd). Enligt 102 § kreditinstitutslagen som föreslås i regeringens proposition skall lagen om depositionsbankernas verksamhet upphävas genom denna lag.

5. Samband med internationella fördrag och förpliktelser

Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) som förväntas träda i kraft under 1993. Enligt EES-avtalet är utgångspunkten att statsstöd som snedvrider den internationella handeln är förbjudna efter att avtalet trätt i kraft. Huruvida ett stöd är förenligt med avtalet beror i hög grad på hur stödet bedöms påverka konkurrensen och handeln.

Från förbudet mot beviljande av statsstöd har dock flera undantag godkänts inom Europeisk-gemenskaperna, EG. I normer på en lägre nivå anses bl.a. stöd till små och medelstora företag och regionala stöd vara mera tillåtna än andra stöd. Enligt EES-avtalet måste varje nytt stödprogram anmälas till EFTA-övervakningsmyndighet ESA (EFTA Surveillance Authority). Även stödprogram som redan är i användning måste anmälas till nämnda myndighet. Ifall stödprogrammet uppfyller bestämmelserna i EES-avtalet, godkänner övervakningsorganet programmet och bestämmer det maximala stöd som får beviljas inom ramen för programmet. Även statsgarantierna omfattas av EES:s statsstödsdefinitioner.

Eftersom den nu aktuella konsolideringsgarantin i främsta hand riktas till små och medelstora företag, finns det anledning att anta att stödprogrammet får EFTA-övervakningsmyndighetens godkännande.

Den föreslagna nya lagen skall basera sig på den branschdefinition som används i lagen om statsgarantier för vissa näringsgrenar (375/63), nedan industrigarantilagen. Definitionen på sm-företag som avses i industrigarantilagen avviker från den definition på sm-företag som tillämpas i EG-kretsar. I fråga om definitionen på sm-företag måste man också utgå ifrån att industrigarantilagens tillämpningsområde vid behov och i sinom tid kommer att ändras så att det överensstämmer med EES-avtalet.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1 §. *Lagens syfte.* Av paragrafen framgår syftet med lagen om statens konsolideringsgarantier. Den försämrade inhemska efterfrågan och den fortsatt höga realräntenivån har allvarligt försvårat sm-företagens verksamhet. De finansieringskostnader som förorsakats av den höga realräntan hotar i förening med kreditgivarnas åtstramade politik i fråga om säkerheten företagets verksamhetsbetingelser. Många sm-företag har också tytt sig till utländska krediter och kostnaderna för skötseln av dem har ökat betydligt till följd av ändringarna i valutakurserna. Behovet av att underlätta företagets skuldproblem och sanera deras finansieringsstruktur är uppenbart.

De små och medelstora företagen är för närvarande synnerligen skuldsatta. Enligt en uppskattning som baserar sig på 1992 års uppgifter uppgår det sammanlagda beloppet av sm-industrins krediter till ca 36 mrd. mk, varav ca 6 mrd. är oreglerade krediter. I detta konjunktur- och penningmarknadsläge är det nödvändigt att vidta tidsbestämda specialåtgärder för att trygga verksamhetsbetingelserna för företag som råkat i svårigheter men som ändå är livsdugliga.

Enligt paragrafen är det främsta syftet med lagen att trygga verksamhetsbetingelserna för skuldsatta sm-företag genom beviljande av statsgarantier. Samtidigt är målet att främja bibehållandet av depositionsbankernas soliditet. Bankerna konsoliderar redan nu sina kundföretags krediter. Som en följd av att säkerheternas värde har sjunkit har bankerna emellertid för att säkra sina egna fordringar blivit tvungna att börja realisera säkerheterna för krediterna på grund av även livsdugliga kundföretags obetalda fordringar. Genom att staten ger garanti får banken en tilläggs säkerhet för sina fordringar, som gör det möjligt för den att börja konsolidera livsdugliga kundföretags krediter.

2 §. *Tillämpningsområde.* Statsgarantier enligt lagen skall kunna ges för krediter som depositionsbankerna beviljat sådana företag som avses i 1 § 1 och 2 mom. industrigarantilagen. Enligt 1 § 1 mom. kan Statsgaranticentralen bevilja statsgarantier till säkerhet för krediter som beviljats för utvecklande, utvidgning och grundande av ävensom för förbät-

rande av verksamhetsbetingelserna för företag som verkar inom näringsgrenarna medelstor industri och småindustri, arbetsrörelse, turistbranschen, pålstdjursuppfödning, fiskodling, trädgårdsodling samt torvproduktion. Enligt 1 § 2 mom. kan statsgarantier ges för krediter till företag som bedriver verksamhet vilken direkt främjar någon annan företagsverksamhet. Med depositionsbank avses enligt förslaget sådana affärsbanker, sparbanker, andelsbanker och Postbanken Ab som avses i lagen om depositionsbankernas verksamhet (1268/90).

Garantier ges emellertid främst för krediter som upptagits av företag som utövar produktionsverksamhet. Regeringen anser det vara viktigt att i synnerhet stöda åtgärder som syftar till att utveckla sm-industrin, varför konsolideringssystemets tyngdpunkt skall ligga på trygghandlet av produktionsföretagens verksamhetsbetingelser.

Som små och medelstora företag och således hörande till området för lagens tillämpningsområde skall för enhetlighetens skull de företag anses som omfattas av industrigarantilagen. Enligt motiveringarna till regeringens proposition med förslag till ändring av nämnda lag (RP 236/91 rd) är det företag med högst 500 arbetstagare, vilkas anläggningstillgångars värde är högst 350 milj. mk och i vilka ett storföretags ägarandel utgör högst 1/3 av hela företaget. Definitionen avviker från den definition på sm-företag som tillämpas inom EG. Inom EG tillämpas för sm-företagens del en gräns på 250 arbetstagare och en omsättning på högst 20 milj. ECU. Med beaktande av den nu föreslagna lagens tillämpningsområde och konsolideringssystemets tidsbundenhet måste en definition enligt förslaget för närvarande ändå anses ändamålsenligare.

Enligt förslaget skall garantier kunna beviljas för krediter som depositionsbanker beviljat. Sålunda skall garantier inte med stöd av detta system kunna ges t.ex. för krediter som beviljats av Kera Ab som specialfinansieringsinstitut eller av försäkringsbolag. Med kredit avses en mark- eller valutakredit som företaget fått från en depositionsbank. Krediten kan vara en lång- eller kortfristig kredit. Konsolideringsförfarandet skall kunna genomföras särskilt för varje kredit eller genom att olika krediter slås samman till en konsolideringskredit. Krediten kan också vara en ny kredit som

banken beviljar för ordnande av gällande garanti. Annars är konsolideringssystemet inte avsett för täckande av t.ex. garantier, kreditlimiter eller konverteringslån och inte heller krediter som upptagits av företag som ansökt om skuldsanering. Ifall företaget får räntestöd enligt lagen om räntestödslån för små och medelstora företags investeringar (538/92), kan inte heller sådana lån godkännas såsom fallande inom tillämpningsområdet för det nu föreslagna konsolideringssystemet.

De stämpelskattepåföljder som arrangementet eventuellt för med sig minskar om det förslag om ändring av lagen angående stämpelskatt som är under beredning godkänns. Enligt förslaget skall en kredit, för vilken garanticentralens garanti är säkerhet, vara befriad från stämpelskatt.

3 §. Förutsättningar för erkännande av garanti. En förutsättning för konsolidering och statsgaranti skall vara att företaget är livsdugligt. Ett sådant företags nettoränteutgifter kan vara betydande i förhållande till omsättningen eller driftsbidraget, men det skall kunna uppskattas att företagets räntekostnader och kostnader för löneskötseln under konsolideringstiden kommer att sjunka till den nivå som en lönsam verksamhet förutsätter, som en följd av att företagets verksamhet blir lönsammare genom åtgärder som underlättar finansieringsläget eller genom andra åtgärder. Företagets inkomstfinansiering, mätt med driftsbidraget skall efter konsolideringen vara, tillräcklig för att företaget skall kunna sköta de återstående årliga räntorna samt avkortningarna.

En förutsättning för att garanti skall kunna ges skall också vara att banken i syfte att underlätta finansieringsläget för sm-företaget förbinder sig att konsolidera de krediter som utgör föremål för garantin i deras helhet samt att sänka krediträntorna. Strävan skall vara att konsolidera alla krediter som företaget har hos depositionsbanken. Garanticentralen kan som säkerhet för de krediter som konsolideras ge en konsolideringsgaranti för en andel om högst 50 procent av den kredit som är föremål för konsolidering. Krediten skall dock i sin helhet vara en s.k. konsoliderad kredit som inte behöver avkortas och vars ränta är nedsatt.

Banken skall i samband med att konsolideringsgaranti söks också tillställa garanticentralen en utredning över de av företagets krediter som banken känner till samt över deras säkerheter. Banken inhämtar i enlighet med normala

verksamhetsprinciper företagets samtycke till utlämnande av uppgifterna. Banken skall tillställa garanticentralen en bedömning angående huruvida företaget med hjälp av konsolideringsarrangemanget har förutsättningar för lönsam verksamhet. Av denna anledning skall banken tillställa garanticentralen en företagsanalys gällande det företag som är föremål för konsolideringen eller en annan motsvarande utredning som inte får vara äldre än tre månader.

Som faktorer vilka talar för att konsolideringsgaranti bör beviljas skall det anses, att företaget under de senaste åren i betydande grad har investerat i utvecklingen av sin verksamhet och att företaget enligt bankens utredning har försökt sköta sin ekonomi och sina kreditförpliktelser på ett korrekt sätt. En ytterligare faktor som talar för beviljande skall det vara, att en saneringsplan har gjorts upp för företaget och att företaget också förbinder sig att utveckla verksamheten i enlighet med den.

Garanti skall kunna beviljas trots att företaget har fått annat statsstöd. För en konsoliderad kredit kan också beviljas ränteunderstöd enligt statsrådets beslut om ränteunderstöd för små och medelstora företag (1184/92). Det är i själva verket sannolikt att statsgarantier kommer att beviljas företag som redan har beviljats ränteunderstöd för sm-företag.

4 §. Kreditkonsolidering. Med konsolidering avses en sådan ändring av villkoren för en kredit som en bank har beviljat ett företag, att under konsolideringstiden, som enligt förslaget skall vara minst fem år, krediten inte alls avkortas. Banken skall också sänka krediträntan för konsolideringstiden till en sådan nivå, att företaget bedöms förmå sköta krediträntekostnaderna under konsolideringstiden och få sin verksamhet att nå lönsam nivå. Banken får inte eliminera kravet på sänkta räntekostnader för krediterna genom att kostnaderna för kreditkötseln, motsvarande mån höjs i. Med räntekostnader för krediterna avses alla kostnader för skötsel av det främmande kapitalet, t.ex. räntor, garantiprovisioner, kostnader för reservering och förnyande av krediten, stämpelskatter samt factoring-finansieringspremier. Dessutom förutsätts att konsolideringssystemet inte försämrar finansieringsvillkoren för andra krediter som banken i fråga beviljat företaget.

Enligt förslaget är omfattningen av kravet på räntesänkningar beroende av varje enskilt företags ekonomiska situation. Avsikten med

konsolideringsarrangemanget är att få också finansären att delta i saneringen av företaget.

Avsikten är att banken ansöker om konsolideringsarrangemang endast för sådana kundföretag som banken bedömer som kapabla att sköta de räntekostnader som återstår efter konsolideringslösningen samt avkortningsförpliktelserna gällande eventuella andra krediter.

Efter konsolideringstiden tillämpas de villkor på krediten som gällde vid den tidpunkt då garantin gavs. Återbetalningstiden för krediten är dock förlängd med konsolideringstiden. Återbetalningen av bulletkrediter skall ske i jämnstora avkortningsrater under en tidsperiod som är lika lång som den kredittid som återstår konsolideringsögonblicket. Banken och företaget kan också i enlighet med företagets situation komma överens om andra återbetalnings- och övriga villkor.

5 §. *Garanti*. Statsgaranti skall kunna ges bankerna som säkerhet för en konsoliderad kredits kapital och ränta samt andra till sådan kredit kopplade betalningar enligt kreditvillkoren.

Garanti skall kunna ges för en andel om högst 50 procent av beloppet av varje kredit som är föremål för konsolidering. Konsolideringsgarantierna skall ges av Statsgarantientralen. Statsgarantin ges, liksom även garantientralens andra garantier, i form av proprieborgen. Garantin skall gälla under konsolideringstiden.

Eftersom oreglerade krediter är förknippade med synnerligen stor risk, föreslås av denna orsak i 5 § 2 mom. ett stadgande om att statsgarantier också kan ges för sådana krediter. Med en oreglerad kredit avses närmast fordringar där kapitalet, en del av det eller räntan har förfallit till betalning och varit obetalad tre månader.

6 §. *Maximigaranti*. I förslaget har man utgått ifrån att den sammanlagda kreditstock som omfattas av konsolideringen skulle vara ca 7 000 milj. mk. Eftersom garanti kan beviljas för en andel om högst 50 procent av kreditbeloppet, föreslås maximibeloppet i fråga om ansvaret vad gäller beviljandet av garantier bli 3 500 milj. mk. För varje företags del beräknas den genomsnittliga kreditstocken uppgå till 2—3 milj. mk. Konsolideringen skall ha en betydande inverkan på företagets likviditet. Av denna orsak skall den kreditstock som konsolideras oftast uppgå till minst 1 milj. mk, för att man skall kunna inleda det föreslagna arran-

gemanget. Konsolideringssystemet beräknas komma att omfatta 1 500 — 2 500 företag.

Till övriga delar överensstämmer paragrafen med motsvarande paragraf i lagen om statsgarantier för vissa näringsgrenar.

7 §. *Säkerheter*. Utgångspunkten är att det oftast inte skall krävas ytterligare säkerheter av företagen för konsolideringsarrangemangen. De borgens- och inteckningssäkerheter som bankerna redan har som säkerhet för de krediter som skall konsolideras fördelas mellan banken och garantientralen i förhållande till deras ansvar. Företaget skall som säkerhet för den konsoliderade kreditandel som garantientralen garanterat till garantientralen pantsätta den del av säkerheterna för krediten som motsvarar den risk som garantientralen täcker med sin garanti.

8 §. *Ansökan om garanti*. Garanti söks hos garantientralen av den bank som beviljat företaget krediten. Det är närmast företagets huvudfinansieringsbank som kommer i fråga. Banken ansöker med företagets samtycke om att konsolideringsarrangemang måtte vidtas. Banken skall i samband med garantiansökan för garantientralen utreda de av företagets krediter som banken känner till samt säkerheterna för dem. Dessutom skall banken utreda hur företagets finansieringsläge skulle förändras med stöd av konsolideringsarrangemanget och hur banken skulle underlätta företagets finansieringsvillkor genom sänkta räntor och på eventuella andra sätt.

Banken skall också i samband med ansökan för garantientralen utreda företagets ekonomiska verksamhetsbetingelser och utvecklingsduglighet samt bedöma företagsledningens förmåga att sköta företaget med framgång. I anslutning härtill skall banken för bedömningen av företagets livsduglighet till sin ansökan foga en företagsanalys av företaget eller annan motsvarande utredning.

Avsikten är att handels- och industriministeriets företagstjänst och garantientralen skall samarbeta så mycket som möjligt vid behandlingen av ansökningarna och beredningen av besluten i fråga om de företag för vilkas krediter söks både handels- och industriministeriets företagstjänsts ränteunderstöd och garanti för ett konsolideringsarrangemang.

9 §. *Statsgarantientralens ersättningsskyldighet*. I paragrafen stadgas om de situationer då garantientralen trots en garanti inte vore ersättningsskyldig. Utgångspunkten är att skä-

let till att garanticentralen befrias från ersättningskyldighet inte kan vara ringa, utan depositionsbankens förfarande eller vållande skall vara av väsentlig grad.

10 §. *Uppsägning.* I paragrafen stadgas om garanticentralens rätt att säga upp en kredit till de delar som gäller statsgarantin, ifall det företag som är föremål för garantiansökan har gett felaktiga uppgifter eller väsentligen brutit mot villkoren för garantin eller ifall företaget har försummat att ge garanticentralen eller kreditgivaren uppgifter som behövs för övervakningen av den konsoliderade krediten eller kontrollen av företagets ekonomiska ställning eller ifall förhållandena annars har blivit sådana att garantin inte längre fyller det syfte för vilket den beviljats. Genom uppsägningsvillkoren försöker man skydda sig främst med tanke på sådana situationer där man med konsolideringen efterstävar arrangemang som inte uppfyller lagens syfte eller förhållandena under konsolideringstiden annars har blivit sådana att en uppsägning av garantin är motiverad för att statens intressen skall kunna tryggas och förlusterna begränsas.

11 §. *Garantiavgifter.* Enligt lagen om statsgaranticentralen ansvarar staten för de garantier som statsgaranticentralen beviljar. Enligt lagen uppbärs för garanticentralens garantier och andra prestationer en avgift som garanticentralen bestämmer med iakttagande av de närmare grunder som handels- och industriministeriet fastställer. Avsikten är att hos den som

söker konsolideringsgaranti uppbära en behandlingsavgift och en sådan årsavgift som avses i industrigarantilagen, för närvarande 0,25— 3 procent om året.

Enligt 11 § lagen om Statsgaranticentralen får avgifter som baserar sig på garantier vilka beviljats av garanticentralen utan dom eller utslag sökas ut i den ordning som gäller för indrivning av skatter och avgifter i utökningsväg.

12 §. *Närmare stadganden.* Enligt paragrafen kan närmare stadganden om verkställigheten av lagen vid behov utfärdas genom förordning.

13 §. *Ikraftträdande.* I paragrafen ingår ett sedvanligt ikraftträdelsestadgande. I 2 mom. stadgas om lagförslagets tidsbundenhet. Konsolideringssystemet är avsett som en tillfällig åtgärd, riktad mot konjunkturnedgångens svåraste tidpunkt, och därför föreslås att lagen tillämpas endast på garantier som ges med stöd av lagen och som givits 1993 och 1994.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst. Det föreslås att lagen skall tillämpas på statsgarantier som ges under åren 1993 och 1994.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om statens konsolideringsgarantier

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att med hjälp av statsgarantier på det sätt som stadgas i denna lag trygga verksamhetsbetingelserna för sådana skuldsatta företag som avses i 2 §. Avsikten med lagen är dessutom att förbättra depositionsbankernas soliditet.

2 §

Tillämpningsområde

Statsgarantier enligt denna lag kan ges för krediter som depositionsbanker enligt lagen om depositionsbankernas verksamhet (1268/90) beviljat företag enligt 1 § 1 och 2 mom. lagen om statsgarantier för vissa näringsgrenar. Garantier ges i första hand för krediter som upptagits

av företag vilka utövar produktionsverksamhet.

3 §

Förutsättningar för erhållande av garanti

Förutsättning för att garanti skall kunna ges är att det företag som upptagit de krediter som skall konsolideras och för vilka garanti söks bedöms ha förutsättningar för lönsam verksamhet.

En förutsättning för att garanti skall kunna ges är dessutom att depositionsbanken förbinder sig att i deras helhet på det sätt som stadgas i 4 § konsolidera de krediter som är föremål för garantin.

4 §

Kreditkonsolidering

Med konsolidering avses en sådan ändring i villkoren för en kredit, som en depositionsbank beviljat ett företag, att

- 1) depositionsbanken inte kan kräva att kreditens kapital skall betalas under konsolideringstiden, som är minst fem år från det att garantin givits, och att
- 2) depositionsbanken förbinder sig att sänka kreditens ränta.

Om depositionsbanken och företaget sammellan inte kommer överens om något annat, bestäms villkoren för krediten efter konsolideringstidens utgång i enlighet med de kreditvillkor som gällde vid den tidpunkt då garantin gavs. Den återbetalningstid för krediten som återstår den dag då garantin ges förkortas dock inte under konsolideringstiden. Återbetalningen av bulletkrediter skall efter konsolideringstidens utgång ske i jämnstora avkortningsrater under en tidsperiod som är lika lång som den kredittid som återstår den dag då garantin ges, om inte depositionsbanken och företaget sammellan kommer överens om något annat.

5 §

Garanti

Garanti kan ges depositionsbankerna som säkerhet för en konsoliderad kredits kapital och ränta samt andra till sådan kredit kopplade betalningar enligt kreditvillkoren. Garanti kan ges för en andel av högst 50 procent av den kredit som är föremål för konsolidering. Garanti kan också ges för krediter beträffande

vilka betalningsskyldigheterna har försumrats. Garantin ges som proprieborgen och är i kraft under konsolideringstiden.

Ärenden som gäller statsgarantier behandlas av Statsgaranticentralen.

6 §

Maximigaranti

Garantier får samtidigt vara i kraft till ett belopp av högst 3 500 miljoner mark, med undantag för räntor och andra betalningar som eventuellt skall erläggas utöver kapitalet. Beloppet av en utländsk kredit beräknas enligt Finlands Banks medelkurs för respektive valuta vid den tidpunkt då garantin beviljas. Kursen för en valuta som varaktigt saknas i Finlands Banks kurslista beräknas enligt denna valutas gängse internationella kurs i någon valuta som noteras av Finlands Bank vid den tidpunkt då garantin ges.

7 §

Säkerheter

Säkerheter som vid den tidpunkt då garantin ges utgör säkerhet för de krediter som skall konsolideras skall till förmån för Statsgaranticentralen pantsättas som motsäkerhet för den garanti som avses i denna lag i samma proportion som garantin täcker den konsoliderade krediten.

8 §

Ansökan om garanti

Garanti kan sökas av den depositionsbank som beviljat företaget krediterna.

Depositionsbanken skall i samband med ansökan presentera en utredning

- 1) över vilka krediter det företag som utgör föremål för ansökan har och säkerheterna för dem,
- 2) varav framgår att företaget kan anses uppfylla villkoren för att garanti skall kunna ges, och
- 3) gällande sänkning av räntan enligt 4 § 1 mom. 1 punkten.

Depositionsbanken skall till sin ansökan också foga en företagsanalys eller en annan motsvarande utredning om företaget vilken inte får vara äldre än tre månader.

9 §

Statsgaranticentralens ersättningskyldighet

Statsgaranticentralen har inte ersättnings-

skyldighet på grundval av en garanti som avses i denna lag, om depositionsbanken

1) har uppgivit felaktiga uppgifter om eller hemlighållit någon väsentlig omständighet vars betydelse för behandlingen av garantiansökan eller beviljandet av garantindepositionsbanken insåg eller borde ha insett, eller

2) väsentligen försummar att iaktta garanti-villkoren.

10 §

Uppsägning

Statsgaranticentralen har rätt att utan särskilt meddelande säga upp krediten till de delar som gäller statsgarantin så, att krediten genast skall betalas, om

1) företaget genom att ge felaktiga uppgifter har fått till stånd att statsgaranti utgivits,

2) företaget har försummat att ge Statsgaranticentralen eller depositionsbanken uppgifter som behövs för övervakningen av krediten och kontrollen av företagets ekonomiska ställning,

3) värdet av motsäkerheten till följd av företagets åtgärder har minskat väsentligt,

4) företaget har trätt i likvidation eller gått i konkurs,

5) företagets ägare genom att utnyttja kon-

solideringsarrangemanget har skaffat sig själva obehörig vinst,

6) företaget på ett väsentligt sätt har brutit mot villkoren för den kredit som är föremål för statsgaranti eller,

7) förhållandena har blivit sådana att garantin inte längre fyller det syfte för vilket den beviljats.

11 §

Garantiavgifter

I fråga om avgifter och ersättningar som uppbärs av Statsgaranticentralen för garantier och andra prestationer gäller vad som stadgas i lagen om Statsgaranticentralen (111/89).

12 §

Närmare stadganden

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

13 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 199 .

Denna lag tillämpas på statsgarantier som med stöd av denna lag ges 1993 och 1994.

Helsingfors den 16 april 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Handels- och industriminister *Pekka Tuomisto*

